

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

**Verslag over de doorlichting van het Centrum voor Leren en Werken verbonden aan het
Vrij Technisch Instituut - 2 te AALST**

Hoofdstructuur deeltijds beroepssecundair onderwijs

Instellingsnummer 110395
Instelling Vrij Technisch Instituut - 2
Directeur G. DEMUYNCK
Adres Sinte Annalaan 99_B - 9300 AALST
Telefoon 053-73.92.11
Fax 053-73.92.90
E-mail info@vtiaalst.be
Website http://www.vti-aalst.be

Bestuur van de instelling VZW ECOV
Adres Sinte Annalaan 99 - 9300 AALST

Scholengemeenschap SGKSO SALEM
Adres Pachthofstraat 3 - 9308 GIJZEGEM
CLB Vrij CLB Aalst
Adres Langestraat 12 - 9300 AALST

Dagen van het doorlichtingsbezoek 25-02-2013, 26-02-2013, 27-02-2013, 28-02-2013
Einddatum van het doorlichtingsbezoek 28-02-2013
Datum bespreking verslag met de instelling 15-03-2013

Samenstelling inspectieteam
Inspecteur-verslaggever Monique Van der Straeten
Teamleden Gabriël Poppe
Roger Van den Borre

Deskundige(n) behorend tot de administratie nihil
Externe deskundige(n) nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus.....	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	7
3 RESPECTEERT HET CENTRUM DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert het centrum de erkenningsvoorwaarden?.....	8
3.1.1 Voldoet het centrum aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Project algemene vakken op het niveau van de tweede graad, de derde graad en het derde leerjaar van de derde graad (D/2012/7841/055)	8
3.1.1.2 Medewerker snackbar-taverne.....	10
3.1.1.3 Keukenmedewerker.....	13
3.1.1.4 Winkelbediende	15
3.1.1.5 Bandenmonteur	18
3.1.1.6 Binnenschrijnwerker	19
3.1.1.7 Machinaal houtbewerker.....	20
3.1.1.8 Metselaar	21
3.1.1.9 Schilder	23
3.1.2 Voldoet het centrum aan de overige erkenningsvoorwaarden?	24
4 BEWAAKT HET CENTRUM DE EIGEN KWALITEIT?	25
4.1 Welzijn.....	25
4.2 Begeleiding.....	25
4.2.1 Loopbaanbegeleiding	25
4.3 Evaluatie.....	26
4.3.1 Evaluatiepraktijk	26
4.3.2 Rapporteringspraktijk	26
5 ALGEMEEN BELEID VAN HET CENTRUM	28
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN HET CENTRUM	29
6.1 Wat doet het centrum goed?.....	29
6.2 Wat kan het centrum verbeteren?.....	29
6.3 Wat moet het centrum verbeteren?	29
7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG.....	30
7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg	30
7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg	30
7.3 Overige reglementering: regeling voor het vervolg	30

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of het centrum

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door het centrum,
3. het algemeen beleid van het centrum.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam het gehele centrum aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de instelling een selectie van de onderwijsreglementering:
 - een selectie van structuuronderdelen om het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen na te gaan. Hierbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - o het onderwijsaanbod
 - o de uitrusting
 - o de evaluatiepraktijk
 - o de leerbegeleiding
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door het centrum na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of het centrum voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt het centrum voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt het centrum om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt het centrum de doelen en gaat de instelling dit na?
 - ontwikkeling: heeft het centrum aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?
3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van het centrum aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het onderzoek naar de hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid

De controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de instelling vindt gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle resulteert in een afzonderlijk verslag dat bij het doorlichtingsverslag wordt gevoegd en eveneens verschijnt op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van het centrum. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van het centrum of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van het centrum of van structuuronderdelen als het centrum binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van het centrum of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of het centrum de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van het centrum de ouders, leerlingen of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van het centrum het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van het centrum of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

Het centrum mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

Het Centrum voor Leren en werken (CLW) is administratief verbonden aan het Vrij Technisch Instituut 2 (VTI 2) te Aalst. Het CLW is gehuisvest aan de Ledebaan, buiten het centrum van Aalst, en organiseert zowel dienstengerichte als nijverheidsgerichte opleidingen. Het CLW organiseert de horecaopleidingen in een eigen infrastructuur binnen het VTI 1 'De Puytenput', voor enkele nijverheidsopleidingen maakt het gebruik van infrastructuur in het hoofdgebouw van het VTI 2 en voor de opleiding kapper werkt het samen met het Technisch Instituut Dames van Maria, ressorterend onder hetzelfde schoolbestuur. Op het ogenblik van de doorlichting telt het CLW 204 leerlingen, van wie ongeveer een derde ouder is dan achttien jaar.

Het CLW heeft een aanvaardbaar rendement, met aanzienlijke verschillen tussen de opleidingen. Op grond van de gegevens van 1 februari 2013 realiseert het centrum voor 76 % van de leerlingen het voltijds engagement. Voor 42 % van de jongeren is er een alternerende tewerkstelling en 3 % van de jongeren is niet alternerend tewerkgesteld. Daarnaast is ongeveer 4 % van de jongeren niet onmiddellijk beschikbaar en 20 % is nog te oriënteren. Voorts doorloopt 6 % van de jongeren een persoonlijk ontwikkelingstraject (POT), 16 % een voortraject en 14 % een brugproject. In vergelijking met de Vlaamse referentiegegevens realiseert het centrum een voldoende rendement, al daalt de alternerende tewerkstelling licht en al neemt het verloop van de tewerkgestelden toe.

Wat het welbevinden van de leerlingen betreft, werd de perceptie onderzocht op de dimensies tevredenheid, betrokkenheid, academisch zelfconcept, sociale relaties en pedagogisch klimaat. Het CLW scoort voor alle indicatoren iets onder de gemiddelde scores van de onderzochte centra, terwijl uit eigen bevragingen een hogere tevredenheid blijkt. Een analyse van dit verschil in relatie tot het groot aantal afwezigen lijkt zeker de moeite waard.

Het erkenningsonderzoek met betrekking tot de vakken en de opleidingen in de focus heeft de volgende resultaten opgeleverd. Voor de algemene vorming voldoet de leerplanrealisatie voor project algemene vakken (pav) op het niveau van de tweede graad, maar het voldoet niet op het niveau van de derde graad en het derde leerjaar van de derde graad. In de tweede graad staat de ontwikkeling van de sociale en maatschappelijke weerbaarheid op het voorplan. Niettemin dekken de behandelde thema's in voldoende mate de eindtermen en leerplandoelstellingen. Dankzij de gecoördineerde begeleiding wordt gelijkgericht en doelgericht gewerkt en wordt een aanvaardbaar beheersingsniveau bereikt. Op het niveau van de derde graad worden de doelstellingen met betrekking tot vergelijking en integratie, selectie en structurering, beoordeling en evaluatie van informatie onvoldoende gerealiseerd. Daarnaast volstaat het onderwijsaanbod niet om de eindtermen tijd- en ruimtebewustzijn te realiseren. Bovendien geven de leerlingenopdrachten onvoldoende blijk van de vereiste verwerkings- en beheersingsniveaus ten aanzien van de respectieve eindtermen, leerplandoelstellingen en studiebekrachtigingen. Op het niveau van beide graden vormen de lesuitval en de gebrekkige beheersing van het Nederlands of de sterk dialectisch gekleurde taal van heel wat leerlingen een belemmering voor de curriculumontwikkeling in het algemeen en voor de ontwikkeling van de functionele taalvaardigheid in het bijzonder.

Wat de beroepsgerichte vorming (BGV) betreft, voldoet de realisatie voor de opleidingen Bandenmonteur, Machinaal houtbewerker, Metselaar, Schilder en Winkelbediende. De realisatie van BGV voldoet niet voor de opleidingen Binnenschrijnwerker, Keukenmedewerker en Medewerker snackbar-taverne. De oorzaken zijn vooral een onvoldoende realisatie van de competenties, maar ook de tekorten op materieel vlak. In de dienstengerichte opleidingen worden de moduleoverschrijdende competenties te weinig doelgericht ontwikkeld, verschillen tussen de opleidingen niet te na gesproken. Deze tekortkoming heeft betrekking op het ondoelmatig verbinden van de vier algemene competenties met de beroepsgerichte competenties. In de horecagerelateerde opleidingen leren de leerlingen ICT niet-functioneel gebruiken en worden de vereiste beroepshoudingen maar partieel ontplooid. Evenmin worden de specifieke en modulegebonden beroepscompetenties doelgericht ontwikkeld. De relatie tussen de module-inhouden en de selectie van bereidingen, toegepaste technieken en gebruikte producten is niet doeltreffend. Daardoor krijgen de jongeren heel wat opdrachten aangeboden waarmee ze niet kunnen groeien in de competenties. Voor Winkelbediende voldoet de realisatie van de competenties. Het aantal en de keuze van de praktijkgerichte opdrachten beantwoorden echter nog niet aan het principe van doeltreffendheid, temeer niet aangezien een reële winkelsetting ontbreekt.

De nijverheidsgerichte opleidingen voldoen, met uitzondering van de opleiding Binnenschrijnwerker. De

selectie van oefeningen en werkopdrachten zijn relevant en de verschillende technieken komen daarin doorgaans aan bod. De competentie 'veilig, hygiënisch en milieubewust werken conform de nota welzijn op het werk' wordt in de opleiding Machinaal houtbewerker en Metselaar niet doelgericht ontwikkeld, waardoor de veiligheid van de jongeren onvoldoende wordt ondersteund. De theorie wordt zoveel mogelijk geïntegreerd aangeboden. In sommige opleidingen zijn er geregeld voorbereidende of ondersteunende klassikale verwerkingsmomenten. Voor bepaalde opleidingscompetenties beschikt het CLW niet over de nodige uitrusting: ofwel doet het hiervoor een beroep op de uitrusting van de voltijdse school, ofwel dienen de competenties op de tewerkstellingsplaats gerealiseerd te worden, wat in hoofdte van de individuele leerling wel een accurate opvolging vraagt. Voor de opleiding Binnenschrijnwerker situeert het tekort zich in het niet aanbieden van de module 'plaatsing parket': sommige jongeren dienen met het oog op het behalen van het opleidingscertificaat enkel de competenties van deze module te bereiken, maar zij kregen nog geen oefeningen en opdrachten aangeboden om parket te leren plaatsen. Integendeel, die jongeren werden belast met opdrachten waarvan zij al deelcertificaten behaalden.

Voor het kwaliteitsonderzoek werd gefocust op de procesvariabelen loopbaanbegeleiding, evaluatiepraktijk en rapporteringspraktijk.

Voor de loopbaanbegeleiding werkte het CLW nog geen doeltreffende visie uit. De fasen van inschrijving, onthaal en screening worden zinvol ingevuld en vlot doorlopen. De gegevensverzameling leidt nog niet tot adequate inschalingen en doelmatige trajectadviezen. Trajectdoelen worden in onvoldoende mate uitgeschreven, waardoor zowel de trajectinvulling als de trajectbegeleiding alsnog te weinig doeltreffend en toekomstgericht zijn uitgewerkt. Soms volgen jongeren enkel een bijkomende opleiding als aanvulling van de algemene vorming met het oog op het behalen van een diploma. De trajectbegeleiders zijn betrokken bij het case-overleg voor de leerlingen die zich in een persoonlijk ontwikkelingstraject (POT) bevinden en staan ook in voor de begeleiding en opvolging van leerlingen in voortrajecten en brugprojecten. Niet alle aanbieders van voortrajecten en brugprojecten garanderen maatwerk. Hoewel opleidingsgerelateerde brugprojecten en de alternerende tewerkstelling door leraren BGV worden opgevolgd, is de begeleiding te weinig gericht op de competentieontwikkeling. Bij ongewettigde afwezigheden wordt kort op de bal gespeeld, niettemin blijft het aantal afwezigheden hoog. De effectiviteit van de loopbaanbegeleiding is nog niet optimaal.

Het CLW ontwikkelde geen doelgerichte visie op de leerlingenevaluatie en het centrumreglement bevat minimale en veeleer vage informatie over de evaluatiepraktijk en geen informatie over remediërende maatregelen. De algemene vorming wordt daarin nog als 'ASPV' benoemd. Voor de evaluatie van de algemene vorming (pav) wordt een vorm van permanente evaluatie toegepast die aansluit bij de leerplandoelstellingen. De cesuur en de criteria zijn echter niet transparant. Voor de BGV is de evaluatiepraktijk nogal uiteenlopend. In de dienstengerichte opleidingen gebeurt de evaluatie doorgaans op basis van de beroepsbekwaamheid van de leraren en de werkgevers, echter zonder criteria en normstelling. De evaluatiepraktijk in de meeste nijverheidsrichtingen is doorgaans valide, in die zin dat ze voldoende afgestemd is op te verwerven competenties. Voor de opleidingen Bandenmonteur, Binnenschrijnwerkerij en Machinaal houtbewerker zijn de criteria en de cesuur weinig of niet transparant. Bijgevolg berust de toekenning van (deel)certificaten niet altijd op valide gegevens.

Wat de rapporteringspraktijk betreft, wordt trimestrieel een driedig rapport uitgereikt. Voor de algemene vorming wordt onder de noemer kennis en vaardigheden per leerplancluster gerapporteerd over de leerlingenprestaties. De visuele voorstelling van wat ingeoeffend, respectievelijk verworven is, mist transparantie. De commentaren zijn meestal aanmoedigend en weinig remediërend. De algemene attitudes worden met een vierledige score beoordeeld. Ook voor de beroepsgerichte vorming bevat het rapport informatie over kennis en vaardigheden, een visuele voorstelling van de mate waarin de deelcompetenties werden ingeoeffend of al verworven zijn en een besluit. Binnen het luik voltijds engagement wordt nagenoeg op dezelfde wijze gerapporteerd. Het rapport vertoont echter een gebrek aan transparantie en coherentie. De studiebekrachtiging wordt niet met voldoende diepgang gemotiveerd. Dat geeft aanleiding tot een gunstig advies met beperking in de tijd voor regelgeving.

Het CLW neemt de decretale opdracht om de eigen onderwijskwaliteit te onderzoeken en te bewaken onvoldoende waar. Het neemt te weinig initiatieven om zijn eigen kwaliteit systematisch te onderzoeken en waar nodig bij te sturen.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

Structuuronderdeel	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Bandenmonteur	X	X
Binnenschrijnwerker	X	X
Keukenmedewerker	X	X
Machinaal houtbewerker	X	X
Medewerker snackbar - taverne	X	X
Metselaar	X	X
Schilder	X	X
Winkelbediende	X	X

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Logistiek

Welzijn

Veiligheid

Gezondheid en hygiëne

Milieu

Onderwijs

Begeleiding

Loopbaanbegeleiding

Onderwijs

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

Rapporteringspraktijk

3 RESPECTEERT HET CENTRUM DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert het centrum de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet het centrum aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

3.1.1.1 Project algemene vakken op het niveau van de tweede graad, de derde graad en het derde leerjaar van de derde graad (D/2012/7841/055)

Voldoet niet

Voldoet op het niveau van de tweede graad

Voldoet niet op het niveau van de derde graad (III,1 en III,2)

Voldoet niet op het niveau van het derde leerjaar van de derde graad (III,3)

De eindtermen en leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd op het niveau van de tweede graad. Op het niveau van de derde graad en het derde leerjaar van de derde graad zijn er tekorten in de leerplanrealisatie. Uit de leerlingenopdrachten voor het studiegetuigschrift derde graad en het diploma secundair onderwijs blijken onvoldoende de vereiste verwerkings- en beheersingsniveaus ten aanzien van de respectieve eindtermen, leerplandoelstellingen en studiebekrachtigingen.

Onderwijsaanbod Het pav-onderwijs op het niveau van de tweede graad beoogt in voldoende mate de realisatie van de algemene doelstellingen, waarbij de ontwikkeling van de sociale en maatschappelijke weerbaarheid op het voorplan staat. Het pav-curriculum wordt uitgewerkt aan de hand van een aantal thema's waarin wordt uitgegaan van eindtermen en doelstellingen zoals het leerplan ze clustert. Alle clusters zijn in het aanbod opgenomen en dankzij de gecoördineerde begeleiding is er een gelijkgericht en doelgericht streven naar een aanvaardbaar beheersingsniveau. Leerling- en lesgroepgebonden zijn er aanzienlijke verschillen qua verwerkingssnelheid. Ook de mate waarin leerinhouden beklijven, loopt sterk uiteen, niet het minst omdat de lesuitval op leerlingenniveau een organisch samenhangend leerproces in de weg staat. Functionele taalvaardigheid is moeilijk te verwerven, omdat het dialect of minstens een sterk dialectisch gekleurde taal het verbale communicatiemiddel van de meeste leerlingen is. Voor de meesten vertraagt of hypothekeert de gebrekkige beheersing van het Nederlands ook de ontwikkeling van de schrijfvaardigheid. De doelstellingen met betrekking tot tijd- en ruimtebewustzijn worden vanuit het aanbod slechts matig gerealiseerd. Voor de realisatie op het niveau van de derde graad en het derde leerjaar van de derde graad wordt enerzijds nog sterk ingezet op leezorg en -begeleiding en krijgen leerlingen anderzijds kansen om hun leerproces zelfstandig aan te sturen. Lesuitval en gebrekkige mondelinge en schriftelijke taalbeheersing zijn ook in de derde graad factoren die de doelgerichte opbouw van het leerproces belemmeren en die maken dat leerling- en lesgroepgebonden leerattitudes en verwervingsniveaus sterk uiteenlopen. Er zijn dan ook tekorten op het vlak van functionele taalvaardigheid en functionele tekstgeletterdheid. Volgens het curriculum ligt de nadruk op verzelfstandiging en de leerlingen moeten zowel individueel als in groeps- en in teamverband autonoom kunnen optreden. In het onderwijsproces worden de leerlijnen doorgetrokken, onder meer van functionele taalvaardigheid naar functionele tekstgeletterdheid en van functionele informatieverwerving en -verwerking

naar functionele ICT-geletterdheid. Uit de taaluitingen en werken van de leerlingen blijkt echter dat doelstellingen met betrekking tot vergelijking en integratie, selectie en structurering, beoordeling en evaluatie van informatie onvoldoende worden gerealiseerd. Op het niveau van de derde graad volstaat het aanbod niet om de eindtermen tijd- en ruimtewustzijn te realiseren. Het Engels wordt als moderne vreemde taal geïntegreerd in de lessen pav aangeboden. De inhouden sluiten aan bij de doelstellingen en bij de leefwereld van de leerlingen. Ook inhouden met betrekking tot de nieuwe eindtermen Wetenschap en samenleving werden opgenomen in het pav-curriculum.

De vakgroep ziet erop toe dat leerinhouden voor pav en voor bedrijfsbeheer niet overlappen. Er zijn vormen van inkleuring ten aanzien van de specificiteit van de opleidingen. Met de leraren BGV worden geen formele afspraken gemaakt.

Uitrusting Er wordt voldaan aan de minimale materiële leerplanvereisten. ICT wordt voldoende geïntegreerd in de lessen. Wat aardrijkskundige kaarten en voldoende grote tijdsbalken voor de realisatie van onder meer tijd- en ruimtewustzijn betreft, is er in de pav-lokalen nog ruimte voor optimalisering.

Evaluatiepraktijk Het centrum hanteert een vorm van permanente evaluatie, gebaseerd op opdrachten die verwerkt zijn in de themabundels. De evaluatie gaat in principe uit van de leerplandoelstellingen, maar overstijgt in een aantal gevallen het reproductieve niveau of het weetjesniveau niet (cf. onder meer de vraagstelling bij het jaaroverzicht voor de tweede en derde graad en de internetopdracht rondom Europa en de Europese Unie). Zowel qua opbouw als qua inhoud en puntengewichten roepen sommige evaluaties, zoals die met betrekking tot de Eerste Wereldoorlog in de context van tijd- en ruimtewustzijn, vragen op. Sommige correcties zijn onnauwkeurig. Van de leerlingen die gaan voor het studiegetuigschrift tweede leerjaar derde graad wordt een zelfstandig eindwerk verwacht, dat ze op het einde van het schooljaar mondeling presenteren. De leerlingen die gaan voor het diploma krijgen de opdracht zelfstandig een portfolio en een groepswork te maken. Voor beide niveaus geldt dat de leerlingen voor hun eindwerk, respectievelijk het zelfstandig werk en het groepswork, een voldoende resultaat moeten neerzetten om ook voor de totaliteit te slagen. Positief is dat zowel het proces als het product worden geëvalueerd. De criteria sluiten echter te weinig aan bij de leerplandoelstellingen. De titels en onderwerpen houden in hun algemeenheid op zich weinig uitdaging in, zodat de inhouden onvoldoende worden uitgewerkt op de hogere verwerkings- en beheersingsniveaus. Wat de sollicitatiebrieven betreft, zijn er tekorten op het vlak van taalregister, taalgebruik en gebruik van de BIN-normen. Wat de 'samenvattingen' betreft, wordt in sommige gevallen voorbijgegaan aan de essentie van deze tekstsoort. In de evaluatie van de moderne vreemde taal is er te weinig spoor van vraagstelling op het structurerende niveau. Er zijn plannen om het vorderingstraject van de leerlingen met betrekking tot de vreemde taal op te bouwen aan de hand van een portfolio. Wat de evaluatie van de nieuwe doelstellingen Wetenschap en samenleving betreft, bevindt de vakgroep zich nog in een ontwikkelingsfase (cf. de weinig doelgerichte vraagstelling met betrekking tot de evolutietheorie).

Rapporteringspraktijk Onder de noemer 'Kennis en vaardigheden' wordt per grote leerplancluster gerapporteerd over de leerlingenprestaties. Er wordt geopteerd voor een visuele voorstelling met 'communicerende balkjes' die aangeven hoeveel doelstellingen ingeoeft en hoeveel doelstellingen al verworven zijn. Positief is dat twee leraren betrokken zijn bij de beslissing dat een doelstelling verworven is. De optelling van wat ingeoeft en verworven is, levert echter niet altijd het totale aantal betrokken doelstellingen op, wat de transparantie voor leerlingen en ouders niet ten goede komt. Bovendien wordt voor de verschillende niveaus een beoordeling opgenomen van de overwegend algemene attitudes 'aanwezigheid en stiptheid', 'inzet en motivatie', 'houding tegenover medeleerlingen/collega's en begeleiders', 'kwaliteitszorg voor veiligheid en materiaal', maar geen expliciete rapporteringsbeoordeling van de vakgebonden attitudes.

Leerbegeleiding De beginsituatie wordt ingeschat aan de hand van instaptoetsen, die enigszins gedifferentieerd zijn per graadniveau, die onevenwichtig peilen naar reken- en taalvaardigheden en die niet de volledige beginsituatie ten aanzien van de eindtermen- of doelstellingenclusters in kaart brengen. Er is een samenwerking met het Huis van het Nederlands. De beginsituatie is bepalend voor de groepsindeling volgens niveau. Het centrum is gestart met 'ervaringgericht leren', bestemd voor de opvang van leerlingen van wie de basisvaardigheden nog moeten worden ontwikkeld. Twee vaste begeleiders nemen de zorg van deze leerlingen op zich en stemmen het onderwijs vooral op hun noden af, zonder de eindtermen uit het oog te verliezen. Naast de basisthema's worden uitbreidingsthema's aangeboden. Ze zijn bedoeld als extra voor sterkere leerlingen en lesgroepen. Voor taalzwakke leerlingen worden vooral op het niveau van de tweede graad extra maatregelen genomen. Op het vlak van talenbeleid dringen zich centrumbreed nog meer initiatieven op, niet het minst ten aanzien van leerlingen op het niveau van de derde graad die de basisattitude missen om althans te proberen algemeen Nederlands te spreken en te schrijven. De vakgroep heeft veel aandacht voor coaching en ondersteuning. Doordat de lesgroepen klein zijn, wordt de begeleiding vaak geïndividualiseerd. Ondanks de kleine lesgroepen is het leergesprek echter nog de overheersende werkvorm, waardoor kansen worden gemist om het maatwerk in de lessen optimaal te realiseren.

Deskundigheidsbevordering De vakgroep bestaat uit een aantal leden met complementaire competenties, wat de globale werking ten goede komt. De vormingwerkers sluiten in de regel aan bij de vakvergaderingen. De pav-werking wordt gecoördineerd. Er is interne knowhow om de nieuwe eindtermen natuurwetenschappen te implementeren. Voor de volwaardige aanpak, realisatie en evaluatie van de leerplandoelstellingen voor Engels wordt externe professionalisering gevolgd. In het verleden werd naast algemene nascholing ook nascholing over evaluatie gevolgd.

3.1.1.2 Medewerker snackbar-taverne

Voldoet niet

De competenties voor de modules snackbar-taverne en sneldienstrestaurantie worden niet in voldoende mate gerealiseerd. Het ontbreekt het lerarenteam aan een coherente visie op de opleiding, de moduleorganisatie en de selectie van praktijkoefeningen (gerechten en de bediening ervan). Er ontbreekt

bovendien een betrouwbare, evenwichtige en transparante evaluatiepraktijk. Tekorten op het vlak van uitrusting vormen een bijkomende belemmering voor het realiseren van de competenties.

Onderwijsorganisatie De opleiding Medewerker snackbar-taverne wordt georganiseerd voor opleidingsgemengde groepen, samen met de opleiding Keukenmedewerker en/of Hulpkok, echter zonder gericht te focussen op de specificiteit van de module-inhouden. Ondanks de ondersteuning van de pedagogische begeleidingsdienst, sluit noch de organisatie, noch de inhoud aan bij de beginselen van de modularisering. Ten eerste worden de modules niet na elkaar georganiseerd, waardoor een lineair traject wordt aangeboden. Ten tweede worden de selectie en de opbouw van gerechten niet doelgericht op de inhoud van de modules afgestemd. Ten derde ontbreken maatwerk en modulegerelateerde trajecten. Het individuele traject wordt enkel gebruikt om de mate van inoefening en verworvenheid van de competenties te inventariseren.

Onderwijsaanbod De vier algemene competenties, die als een rode draad doorheen de modules lopen, worden met een verschil in doelgerichtheid ontwikkeld. De verbinding van de algemene competenties met de specificiteit van de beroepsgerichte competenties van de modules is bijgevolg evenmin optimaal. Op de competentie over 'veilig, hygiënisch en milieubewust werken conform de nota welzijn op het werk en de geldende regelgeving' (C1) wordt gefocust, maar dat gebeurt niet altijd vanuit de sectorale context. De competentie 'noodzakelijke houdingen aannemen voor het beroep' (C2), wordt in de praktijkopdrachten weinig doelgericht ontplooid en slechts partieel met gerichte functionele kennis ondersteund. Voor 'het toepassen van de functionele vaardigheden voor de uitoefening van het beroep' (C3), worden weinig mogelijkheden gecreëerd om de deelcompetenties doelgericht te ontwikkelen en hiervoor worden ook geen afspraken met de leraren pav gemaakt. Voor de competentie 'de eigen werkzaamheden organiseren' (C4), die onder meer aanstuurt op het planmatige handelen, worden de fasen van voorbereiden, uitvoeren, reflecteren en bijsturen niet bewust doorlopen. Deze methodiek wordt evenmin in de praktijkopdrachten en in de recepturen ingebed, waardoor kansen worden gemist om geleidelijk het beoogde beheersingsniveau teweeg te brengen, namelijk de graad van automatisme bereiken.

De beroepsgerelateerde competenties (C5 en C6) worden niet modulespecifiek en niet in voldoende mate ontwikkeld. De jongeren leren snacks klaarmaken en gerechten uit de burgerkeuken bereiden die onvoldoende bij het hedendaags aanbod in snackbars, tavernes en tearooms aansluiten. Bovendien getuigt de selectie van bereidingen niet van logische progressie: de keuze evolueert niet van eenvoudige naar meer complexe bereidingen. Daarnaast worden de snelrestaurantietechnieken niet ontwikkeld. Evenmin wordt gebruikgemaakt van productfiches, een aanbod van specifieke producten en de typische toestellen en machines. Bij gebrek aan een eetruimte en een bar leren de jongeren niet klantgericht werken. De simulatie van een restaurantje drie keer per schooljaar vormt geen voldoende alternatief om gerechten en dranken te leren bedienen, de bardienst uit te voeren en de kassa te leren gebruiken. Evenmin worden de beroepsgerichte competenties ondersteund met pertinente functionele kennisaspecten. Daarnaast leren de leerlingen heel wat gerechten bereiden die niet bij de module-inhouden aansluiten. Daarnaast worden heel wat gerechten bereid die niet bij de module-inhouden aansluiten. Daardoor missen de leerlingen

kansen om in de competenties te groeien en tegelijk wordt de opleidingstijd onnodig verlengd, wat soms gepaard gaat met de vroegtijdige uitstroom zonder studiebekrachtiging.

Uitrusting De infrastructuur en de keukenuitrusting bieden de jongeren slechts partiële kansen om zich te oriënteren op dit segment van de horecasector. Specifieke snelrestauranttoestellen en -machines, evenals een (sneldienst)restaurant met bar en een elektronische kassa ontbreken. In de keuken zijn er ook niet voldoende kasten om het materiaal en het materieel op te bergen.

Evaluatiepraktijk De competenties worden geëvalueerd op basis van een summier kennisbevraging, het resultaat van het proces en het product van de uitvoerende opdrachten en de verwerving van beroepshoudingen en algemene attitudes. Het inoefenen van deelcompetenties wordt in het standaardtraject geïnventariseerd en op basis van de beroepsbekwaamheid oordeelt de leraar dat een deelcompetentie na verloop van tijd verworven is. De competentieverwerving op de werkvloer is gebaseerd op het oordeel van de werkgever. De besluitvorming berust noch op criteria, noch op een normstelling omtrent het beheersingsniveau van de competenties, waardoor de betrouwbaarheid en de transparantie van de evaluatie onvoldoende gegarandeerd zijn. Bovendien werd vastgesteld dat sommige niet-alternierend tewerkgestelde leerlingen alle opleidingscompetenties verwierven, ondanks de hiaten in het onderwijsaanbod en het gebrek aan uitrusting.

Rapporteringspraktijk De resultaten worden trimestrieel gerapporteerd met een drieledig rapport dat aansluiting zoekt bij het competentieontwikkellend leren. Voor BGV bevat de rapportpagina informatie over kennis en vaardigheden, een visuele voorstelling van het aantal ingeoefende en verworven deelcompetenties en een besluit. Binnen het luik voltijds engagement wordt op dezelfde wijze gerapporteerd, met uitzondering van de visuele voorstelling van de competenties. Het rapport legt ook de zwaktes bloot, namelijk een gebrek aan transparantie en coherentie. Om de competentieontwikkeling te kunnen duiden, ontbreekt een competentieoverzicht. Daarnaast wordt amper gerapporteerd over de competentieontwikkeling, ondanks de vaak aanmoedigende en bijbehorende toekomstgerichte commentaar over houding en gedrag. Over de competentiebeheersing, namelijk het samenspel van functionele kennis, vaardigheden en attitudes, wordt met andere woorden niet doeltreffend gerapporteerd.

Loopbaanbegeleiding De onthaal- en de screeningsactiviteiten leveren vaak weinig relevante gegevens op over de talenten en de interesse van leerlingen, waardoor een doelmatige trajectbepaling niet altijd evident is. Overigens worden nagenoeg alle startende leerlingen naar deze horecaopleiding doorverwezen. Ook jongeren die reeds voor een opleiding werden gecertificeerd, volgen deze opleiding als aanvulling van de algemene vorming met het oog op het behalen van het diploma secundair onderwijs. Aan de trajectbepaling worden bovendien geen trajectdoelen gekoppeld en evenmin individuele trajecten. Aangezien alle leerlingen hetzelfde traject volgen, beperkt het individueel maatwerk zich tot een verschil in de duurtijd, vaak als gevolg van frequente afwezigheden.

Leerbegeleiding De taakbetrokkenheid van de leraren is groot, maar de doeltreffendheid van de leerbegeleiding is gering. De ochtendronde biedt aan de jongeren kansen

om gevoelens te uiten, vragen of problemen bespreekbaar te maken en om een wederzijds en onderling vertrouwen op te bouwen. In het teken van de competentieontwikkeling is de inbreng van de jongeren in het onderwijs- en leerproces gering, ondanks de aandacht voor affectieve leeractiviteiten zoals motiveren en waarderen. In praktijk wordt receptief geleerd, op basis van relevante demonstraties, duidelijke en verzorgde recepturen en de visueel aantrekkelijke bijpassende materieellijsten in combinatie met gerichte feedback. Tijdens de lessen valt de gemoedelijke en soms familiere omgang met de leerlingen op.

Bereikte resultaten met inspanningsverplichting

De opleiding telt 19 leerlingen. Het centrum realiseert voor 13 leerlingen een voltijds engagement. Vijf leerlingen zijn tewerkgesteld, van wie slechts twee alturnerend. Het alturneringsplan stemt overeen met de module-inhouden, maar op de rapportcommentaren na werd niet aangetoond in welke mate de leerlingen de taken uitvoeren en in welke mate ze worden begeleid. Daarnaast volgt een leerling een persoonlijk ontwikkelingstraject, vier leerlingen volgen een voortraject, drie leerlingen werken in een sectorgerelateerd brugproject, twee leerlingen zijn niet onmiddellijk beschikbaar en vier leerlingen zijn nog te oriënteren. Zowel de invulling van het voltijds engagement als de alturnerende tewerkstelling zijn zwak. Bovendien toont een steekproefsgewijze controle van het voltijds engagement van de leerlingen aan dat de invulling frequent wijzigt en vaak van korte duur is. Ondanks de ondersteuning van de leerlingen, roept deze vaststelling vragen op over de doeltreffendheid van de loopbaanbegeleiding.

3.1.1.3 Keukenmedewerker

Voldoet niet

De competenties voor de modules initiatie keuken en keukentechnieken worden niet in voldoende mate gerealiseerd. Het ontbreekt het lerarenteam aan een coherente en gelijkgerichte visie op de opleiding, de organisatie van de modules en de competentieontwikkeling, onder meer de selectie van praktijkoefeningen (gerechten en menu's). Er ontbreekt bovendien een betrouwbare en transparante evaluatiepraktijk.

Onderwijsorganisatie

De opleiding Keukenmedewerker sluit meestal aan op de opleiding Medewerker snackbar-taverne. Ze wordt georganiseerd voor opleidingsgemengde groepen, zonder gericht te focussen op de specificiteit van de module-inhouden. Ondanks ondersteuning van de pedagogische begeleidingsdienst, sluit noch de organisatie, noch de inhoud aan bij de beginselen van de modularisering. Ten eerste gaat de consecutief opgebouwde module 'initiatie keuken' niet vooraf aan de module 'keukentechnieken', waardoor een lineair traject wordt aangeboden. Ten tweede worden de selectie en de opbouw van gerechten niet doelgericht op de inhoud van de modules afgestemd. Ten derde ontbreken maatwerk en modulegerelateerde trajecten. Momenteel wordt het individuele traject enkel gebruikt om de mate van inoefening en verworvenheid te inventariseren.

Onderwijsaanbod

Er ontbreekt een visie op de relatie tussen de opleiding Medewerker snackbar-taverne en Keukenmedewerker en er werd ook geen afsprakenkader ontwikkeld over de validering van eerder verworven competenties. Mede daardoor worden de vier algemene competenties, die als een rode draad doorheen de modules lopen, nagenoeg op een identieke wijze ontwikkeld, zoals in de opleiding Medewerker snackbar-taverne. De verbinding van de algemene competenties met de specificiteit van de beroepsgerichte

competenties van de modules is bijgevolg evenmin optimaal. De competentie over 'veilig, hygiënisch en milieubewust werken conform de nota welzijn op het werk en de geldende regelgeving' (C1) krijgt aandacht in praktijk. Op de persoonlijke hygiëne en de beschermingsmiddelen wordt ruim gefocust, terwijl het hygiënisch werken in te geringe mate wordt ontwikkeld en weinig doelgericht met functionele en sectorgebonden kennis wordt ondersteund. De competentie 'noodzakelijke houdingen aannemen voor het beroep' (C2), wordt in de praktijkopdrachten weinig doelgericht ontplooid en slechts partieel met gerichte functionele kennis ondersteund. Voor 'het toepassen van de functionele vaardigheden voor de uitoefening van het beroep' (C3), worden weinig mogelijkheden gecreëerd om de deelcompetenties doelgericht te ontwikkelen en hiervoor worden ook geen afspraken met de leraren pav gemaakt. Voor de competentie 'de eigen werkzaamheden organiseren' (C4), die onder meer aanstuurt op het planmatige handelen, worden de fasen van voorbereiden, uitvoeren, reflecteren en bijsturen niet bewust doorlopen. Deze methodiek wordt evenmin in de praktijkopdrachten en in de recepturen ingebed, waardoor kansen worden gemist om het beoogde beheersingsniveau teweeg te brengen, namelijk de graad van automatisme bereiken. De beroepsgerichte competenties (C5 en C6) worden niet modulespecifiek en niet in voldoende mate ontwikkeld. De jongeren leren eigentijdse gerechten bereiden die echter in onvoldoende mate overeenstemmen met de moduledoelen en -inhouden. De selectie en de opbouw van bereidingen en toegepaste technieken getuigen niet van logische progressie: de keuze evolueert niet van eenvoudige naar meer complexe bereidingen en technieken. Hierdoor wordt het vereiste opleidingsniveau niet bereikt, terwijl elementen van andere opleidingen al geëxploreerd worden. De leerlingen leren de recepturen doeltreffend gebruiken. 'De vaat toepassen volgens bedrijfseigen procedures' (C7), wordt zowel manueel als machinaal aangeleerd en in voldoende mate ingeoeft.

Uitrusting De infrastructuur en uitrusting bieden de jongeren kansen om zich op de horecasector te oriënteren. Er ontbreken opbergkasten om al het materiaal op te bergen.

Evaluatiepraktijk De competenties worden geëvalueerd op basis van een summier kennisbevraging, het resultaat van het proces en het product van de uitvoeringsopdrachten en de verwerving van beroepshoudingen en algemene attitudes. Het inoefenen van deelcompetenties wordt in het standaardtraject geïnventariseerd en op basis van de beroepsbekwaamheid oordeelt de leraar dat een deelcompetentie na verloop van tijd verworven is. De competentieverwerving op de werkvloer is gebaseerd op het oordeel van de werkgever. De besluitvorming berust noch op criteria, noch op een normstelling omtrent het beheersingsniveau van de competenties, waardoor de transparantie en de betrouwbaarheid van de evaluatie onvoldoende gegarandeerd zijn.

Rapporteringspraktijk De resultaten worden trimestrieel gerapporteerd met een drieledig rapport dat aansluiting zoekt bij het competentieontwikkelen. Voor BGV bevat de rapportpagina informatie over kennis en vaardigheden, een visuele voorstelling van het aantal ingeoeft en verworven deelcompetenties en een besluit. Binnen het luik voltijds engagement wordt op dezelfde wijze gerapporteerd, met uitzondering van de visuele voorstelling van de competenties. Het rapport legt ook de zwaktes bloot, namelijk een gebrek aan

transparantie en coherentie. Om de competentieontwikkeling te kunnen duiden, ontbreekt een competentieoverzicht. Daarnaast wordt amper gerapporteerd over de competentieontwikkeling, ondanks de vaak aanmoedigende en bijbehorende toekomstgerichte commentaar over houding en gedrag. Over de competentiebeheersing, namelijk het samenspel van functionele kennis, vaardigheden en attitudes, wordt met andere woorden niet doeltreffend gerapporteerd.

Leerbegeleiding De taakbetrokkenheid van de leraren is groot, maar de doeltreffendheid van de leerbegeleiding is gering. De ochtendronde biedt aan de jongeren kansen om gevoelens te uiten, vragen of problemen bespreekbaar te maken en om een wederzijds en onderling vertrouwen op te bouwen. In het teken van de competentieontwikkeling is de inbreng van de jongeren in het onderwijs- en leerproces gering, ondanks de aandacht voor affectieve leeractiviteiten zoals motiveren en waarderen. In praktijk wordt receptief geleerd, op basis van relevante demonstraties, duidelijke en verzorgde recepturen en de visueel aantrekkelijke bijpassende materieellijsten in combinatie met gerichte feedback. Tijdens de lessen valt de gemoedelijke en soms familiere omgang met de leerlingen op.

Bereikte resultaten met inspanningsverplichting De opleiding telt vijf leerlingen. Bij het begin van de doorlichting realiseert het centrum voor alle leerlingen een voltijds engagement. Onder hen zijn drie leerlingen altemnerend tewerkgesteld op de voorwaarden van een industrieel leerlingencontract (ILC). Het altemneringsplan stemt volledig overeen met de module-inhouden en het ILC biedt in principe garantie voor een relevante taakinvulling en een doelgerichte begeleiding. De rapportcommentaren bieden niettemin weinig informatie over de trajectvorderingen. Daarnaast werken nog twee leerlingen in een opleidinggerelateerd brugproject. Het voltijds engagement scoort uitstekend en de altemnerende tewerkstelling is behoorlijk goed, mede omdat Keukenmedewerker vaak een vervolgopleiding is van Medewerker snackbar-taverne.

3.1.1.4 Winkelbediende

Voldoet

De competenties van de modules aanvulwerk, presentatiewerk, klantencontact, kassawerk en verkoop worden nagenoeg gerealiseerd. De evaluatiepraktijk heeft nog een groeimarge om te beantwoorden aan de geldende criteria inzake evenwichtigheid en transparantie.

Onderwijsorganisatie De opleiding Winkelbediende bestaat uit vijf los van elkaar staande modules, waarvan een gerichte clustering leidt tot de opleidingscertificaten Aanvuller, Kassier en Verkoper. Bij de opstart van het modulair traject werd deze opleidingsstructuur niet altijd doelgericht geëxploiteerd. Meer recentelijk werd meer structuur in het module-aanbod gebracht en wordt meer gericht gefocust op de competenties van de modules aanvulwerk, presentatiewerk en klantencontact. Deze gerichte clustering biedt leerlingen de mogelijkheid zowel modulegerelateerde deel-certificaten als het certificaat Aanvuller te behalen, waarmee leerlingen tegelijk voldoen aan een van de voorwaarden voor de studiebekrachtiging van de algemene vorming. Aansluitend worden de modules kassawerk en verkoop aangeboden, waardoor ze achtereenvolgens de certificaten van Kassier en Verkoper kunnen behalen.

Onderwijsaanbod De vier algemene competenties, die als een rode draad doorheen de modules lopen, worden met een verschil in doelgerichtheid ontwikkeld. De verbinding van de algemene competenties met de specificiteit van de beroepsgerichte competenties van de modules gebeurt niet altijd doelmatig. Op de competentie ‘veilig, hygiënisch en milieubewust werken conform de nota welzijn op het werk en de geldende regelgeving’ (C1) wordt niet doelgericht gefocust. De praktische werkzaamheden worden amper ondersteund met functionele kennis over de geldende begrippenkaders, de preventieprincipes van de sectorgerelateerde domeinen, terwijl sommige aspecten wel vanuit het oogpunt van de consument worden behandeld. Ook de competentie ‘noodzakelijke houdingen aannemen voor het beroep’ (C2), wordt weinig doelgericht ontplooid, temeer maar een gering aantal praktijkopdrachten worden aangeboden en maar weinig leerlingen tewerkgesteld zijn. Voor ‘het toepassen van de functionele vaardigheden voor de uitoefening van het beroep’ (C3), worden doelgerichte initiatieven genomen, maar de vertaalslag naar de reële praktijk is veeleer beperkt. Ondanks de beschikbaarheid van voldoende pc’s, wordt de deelcompetentie ‘ICT gebruiken’ onvoldoende functioneel ontwikkeld. Voor de deelcompetentie ‘rekenvaardigheden toepassen’ worden nuttige oefeningen aangereikt. De deelcompetentie ‘verbale en non-verbale communicatie toepassen’ komt vrij goed aan bod binnen het klantgerichte handelen. Voor de competentie ‘de eigen werkzaamheden organiseren’ (C4), die aanstuurt op het planmatig handelen, worden de fasen van voorbereiden, uitvoeren, reflecteren en bijsturen niet bewust doorlopen. Evenmin wordt deze methodiek systematisch ingebed in de beroepsgerelateerde opdrachten.

Voor de verscheidene modules worden de beroepsgerichte competenties ontwikkeld aan de hand van doelgericht cursusmateriaal dat getuigt van een uniforme structuur en een verzorgde taal. Daarin primeert de functionele kennis op de doelgerichtheid van de oefeningen en opdrachten. Hoewel inspanningen geleverd worden om het realiteitsgerichte karakter van de opleiding te benaderen, is de aansluiting bij reële werksituaties soms te kunstmatig. Om de taakbetrokkenheid van de leerlingen te verhogen, worden onder meer winkels en winkelomgevingen bezocht en verkoopgerelateerde bedrijven geëxploreerd. Voor de module aanvulwerk worden de beperkte mogelijkheden om praktische opdrachten uit te voeren, aangevuld met doelgerichte oefeningen. Voor de module presentatiewerk worden de competenties vooral thematisch ontwikkeld aan de hand van product- en/of seizoensgebonden presentaties. Er wordt heel wat creativiteit aan de dag gelegd, om leerlingen binnen het centrum maximale kansen te bieden voor het inoefenen van opmaak- en decoratietechnieken. Voor de modules klantencontact, kassawerk en verkoop ontbreken, op vijf elektronische kassa’s na, de nodige uitrusting en de passende settings om de beroepsgerichte vaardigheden en houdingen te ontwikkelen. Enkel een alternerende tewerkstelling biedt soelaas op een verantwoorde studiebekrachtiging, maar die kans wordt door te weinig jongeren ingevuld.

Uitrusting De inplanting van het leslokaal laat amper een rechtstreekse inval van natuurlijk licht toe. Hierdoor is kunstmatige verlichting permanent nodig, wat niet alleen belastend is voor het algemeen welzijn, maar ook energieverblindend is. Het leslokaal straalt niet de sfeer van een winkelsetting uit, integendeel: het oogt slordig en onverzorgd. De ICT-uitrusting voldoet: pc’s en elektronische kassa’s maken deel uit van de vaste uitrusting van het lokaal. De opmaakboxen bieden kansen voor het inoefenen van opmaak- en

decoratietechnieken. Een reële winkel of een valabele gesimuleerde winkeluitrusting ontbreken, temeer omdat de alternerende tewerkstelling van de leerlingen gering is.

Evaluatiepraktijk De evaluatiepraktijk is in volle ontwikkeling. De goed voorbereide kennisreproductie wordt schriftelijk bevraagd en geremedieerd tot wanneer elke leerling de nodige functionele kennis beheerst. Daarnaast wordt het resultaat van oefeningen en opdrachten en de verwerving van beroepshoudingen beoordeeld. De competentieverwerving op de werkvloer is gebaseerd op het oordeel van de werkgever. Om de mate waarin de leerinhouden aangeboden, ingeoeft en verworven zijn te inventariseren, worden de module-inhouden gebruikt. De beslissing over 'een competentie is verworven' berust niet op objectieve gronden: er worden noch criteria, noch een normstelling gehanteerd omtrent het beheersingsniveau van de competenties. Daardoor is de volledigheid, de betrouwbaarheid en de transparantie van de evaluatie in onvoldoende mate gegarandeerd.

Rapporteringspraktijk De resultaten worden trimestrieel gerapporteerd met een driedig rapport dat aansluiting zoekt bij het competentieontwikkend leren. Voor BGV bevat de rapportpagina informatie over kennis en vaardigheden, een visuele voorstelling van het aantal ingeoeft en verworven deelcompetenties en een besluit. Binnen het luik voltijds engagement wordt op dezelfde wijze gerapporteerd, met uitzondering van de visuele voorstelling van de competenties. Het rapport legt ook de zwaktes bloot, namelijk een gebrek aan transparantie en coherentie. Om de competentieontwikkeling te kunnen duiden, ontbreekt een competentieoverzicht. Daarnaast wordt amper gerapporteerd over de competentieontwikkeling, ondanks de vaak aanmoedigende en bijbehorende toekomstgerichte commentaar over houding en gedrag. Over de competentiebeheersing, namelijk het samenspel van functionele kennis, vaardigheden en attitudes, wordt met andere woorden niet doeltreffend gerapporteerd.

Loopbaanbegeleiding De onthaal- en de screeningsactiviteiten leveren vaak onvoldoende gegevens op over de talenten en de interesse van leerlingen, waardoor de trajectbepaling niet altijd even doelmatig gebeurt. Hierdoor komen in deze opleiding te veel leerlingen terecht die hiervoor niet geschikt zijn. Aan de trajectbepaling worden bovendien geen trajectdoelen gekoppeld en evenmin individuele trajecten. Aangezien alle leerlingen nagenoeg hetzelfde traject volgen, beperkt het individueel maatwerk zich tot differentiatie in werktempo en heel uitzonderlijk in complexiteit van sommige opdrachten.

Leerbegeleiding De taak- en leerlingenbetrokkenheid van de leraren is groot, maar de leerbegeleiding verloopt alsnog te weinig doelgericht, ondanks de variatie in lesactiviteiten. De ochtendronde biedt aan de jongeren kansen om gevoelens te uiten, vragen of problemen bespreekbaar te maken en om een wederzijds en onderling vertrouwen op te bouwen. In het teken van de competentieontwikkeling is de inbreng van de jongeren in het onderwijs- en leerproces veeleer gering, ondanks de aandacht voor affectieve leeractiviteiten zoals motiveren en waarderen. Om met de arbeidsrealiteit kennis te maken, wordt vrij frequent gebruikgemaakt van audiovisueel materieel en extramuros activiteiten. Tekorten in kennisverwerving worden geremedieerd. Tijdens de lessen valt de gemoedelijke omgang met de leerlingen op.

Bereikte resultaten met inspanningsverplichting Bij het begin van de doorlichting realiseert het centrum voor 27 van de 38 leerlingen een voltijds engagement. Slechts negen leerlingen worden alternerend tewerkgesteld. De reguliere tewerkstelling wordt zowel door de leraar BGV als door de tewerkstellingsverantwoordelijke opgevolgd. Het alterneringsplan is identiek aan de module-inhoud. In welke mate de leerlingen het takenpakket uitvoeren en in welke mate ze worden begeleid, werd onvoldoende aangetoond. Daarnaast hebben vijf leerlingen een persoonlijk ontwikkelingstraject, acht leerlingen volgen een voortraject, twee leerlingen werken in een alternerend brugproject en vijf leerlingen in een niet-alternerend brugproject, twee leerlingen zijn niet onmiddellijk beschikbaar en negen leerlingen zijn nog te oriënteren. Deze resultaten tonen aan dat zowel de invulling van het voltijds engagement als de mate van tewerkstelling zwak zijn. Ondanks de sterke ondersteuning van de leerlingen roept deze vaststelling vragen op over de doeltreffendheid van de loopbaanbegeleiding.

3.1.1.5 Bandenmonteur

Voldoet

De voorgeschreven competenties van de modulaire opleiding Bandenmonteur (die bestaat uit de modules herstelling band, montage/demontage wiel/band, uitlijning voertuig) worden in voldoende mate gerealiseerd.

Onderwijsaanbod De competenties om ondersteunende elementen te gebruiken en banden te herstellen worden volledig, evenwichtig en met voldoende diepgang aangeboden. Het herprofilen van vrachtwagenbanden gebeurt enkel demonstratief en het uitlijnen van voertuigen moet nog georganiseerd worden. De opleiding Bandenmonteur is in het centrum (na de recente invoering van het modulair stelsel) de basisopleiding als voorbereiding op de opleiding Polyvalent mecaniciens personenwagens en lichte bedrijfsvoertuigen. Voor de leerlingen die vorig schooljaar in de lineaire structuur zaten, werden de verworven competenties gevalideerd in hun huidig traject. Theorie wordt zoveel mogelijk geïntegreerd aangeboden, maar geregeld zijn er ook voorbereidende of ondersteunende klassikale verwerkingsmomenten. De leerlingen werken met voldoende motivatie aan de mondeling gegeven werkopdrachten.

Uitrusting De werkplaats en het belendende vaklokaal (met ICT-mogelijkheden), die ook gebruikt worden voor de carrosserieopleidingen, voldoen qua leermiddelen en uitrusting voor de eerste twee modules van deze basisopleiding. Een loop- en werkzoneafbakening ontbreekt en de beschikbare werkruimte is beperkt. Voor de ontbrekende uitrusting m.b.t. uitlijning voertuig (derde module) plant men een bezoek aan een nabijgelegen garage (voor een demonstratieve uitlijning) en het gebruik van de infrastructuur van de voltijdse school. Voor de theoretische ondersteuning sluit het digitaal ter beschikking gesteld lesmateriaal in voldoende mate aan bij de te verwerven competenties.

Evaluatiepraktijk De evaluatie bestaat uit beoordelingen van houding, attitude en uitgevoerde werkopdrachten. De vorderingen m.b.t. de te verwerven competenties worden nauwkeurig geregistreerd. De mate waarin de competenties verworven zijn, stemt in voldoende mate overeen met de opleidingseisen. De criteria en de cesuur zijn niet transparant.

Leerbegeleiding	De leerlingen worden respectvol en individueel begeleid bij het uitvoeren van de werkopdrachten, die representatief zijn voor de te behalen competenties. Werk- en begeleidingsdocumenten getuigen van een efficiënte opvolging van de leerlingen. De planningsdocumenten en de uitgevoerde werkopdrachten sluiten in voldoende mate aan bij de modulaire structuur. Er heerst overwegend een taakgerichte werksfeer, maar de motivatie is voor sommige leerlingen nog een belangrijk werk- en aandachtspunt. Soms primeren occasionele herstellingen op een doelgericht en weloverwogen leertraject.
Bereikte resultaten met inspanningsverplichting	De opleiding is pas sinds dit schooljaar ingericht. Het opleidingsrendement en het voltijds engagement zijn zwak. Slechts vijf van de negentien leerlingen zijn alternerend tewerkgesteld, twee leerlingen worden tewerkgesteld via een niet-alternerend brugproject, twee leerlingen volgen een voortraject, twee een persoonlijk ontwikkelingstraject en voor zes leerlingen is er nog geen invulling van het voltijds engagement.

3.1.1.6 Binnenschrijnwerker

Voldoet niet

De voorgeschreven competenties worden voor de modules manuele houtbewerking, machinale houtbewerking, werkplaatsbinnenschrijnwerk en plaatsing binnenschrijnwerk in voldoende mate gerealiseerd. Voor de module plaatsing parket worden de competenties echter in onvoldoende mate nagestreefd en gerealiseerd.

Onderwijsaanbod	De competenties van de modules manuele houtbewerking, machinale houtbewerking, werkplaatsbinnenschrijnwerk en plaatsing binnenschrijnwerk worden volledig, evenwichtig en met voldoende diepgang aangeboden. Voor de module plaatser parket is dit niet het geval; vorig schooljaar behaalden sommige leerlingen alle deelcertificaten behalve dat van plaatser parket. Dit schooljaar worden aan deze leerlingen vrijwel uitsluitend activiteiten aangeboden die kaderen in de al behaalde modules, terwijl het plaatsen van parket niet aan bod komt. De competentiedoelstellingen binnen de andere modules worden in voldoende mate nagestreefd en ingeoeft aan de hand van oefeningen en werkstukken waarbij de verschillende technieken aan bod komen. Bij aanvang van de opleiding wordt nagegaan welke praktische voorkennis de leerling heeft binnen het vakgebied. De theorie wordt geïntegreerd aangeboden tijdens de lessen BGV. Het samenzetten van leerlingen uit vier verschillende opleidingen in drie aparte werkplaatsen resulteert in een gebrek aan toezicht op alle leerlingen, waardoor de basiscompetenties i.v.m. veilig werken conform de nota welzijn op het werk in onvoldoende mate gerealiseerd worden. Tijdens de lessen werd vastgesteld dat de collectieve en/of individuele beschermingsmiddelen niet steeds gebruikt worden.
------------------------	---

Uitrusting	De werkplaatsgrootte van de machinewerkplaats, met slechts vier werkbanken, is beperkt voor het aantal leerlingen. Het machinepark is afgestemd op de eisen van de opleiding, maar de vlakschaaf- en langgatboormachine voldoet niet aan de vigerende veiligheidsreglementering. Voor het plaatsen van parket beschikt men niet over de minimale infrastructuur. De loop- en werkzones zijn onvoldoende of niet afgebakend. Sommige machines hebben geen stofafzuiging. De centrale stofafzuiginstallatie bevindt zich in de werkplaats en blaast soms meer stof rond dan er aangezogen wordt. Het magazijn en de opslag zijn rommelig. De
-------------------	--

TL-lampen zijn niet beschermd tegen lostrillen of uitvallen. Een nooduitgang ontbreekt in de werkplaats.

Evaluatiepraktijk De evaluatie bestaat uit beoordelingen van houding, attitude en een code voor de mate waarin de competenties aangeboden, ingeoeft of verworven zijn. De criteria en de cesuur zijn niet erg transparant. Voor sommige leerlingen voldoet de validiteit niet, omdat ze niet beoordeeld worden op de specifieke competenties van de module waarvoor ze ingeschreven zijn. Voor de andere leerlingen worden de vorderingen m.b.t. de te verwerven competenties wel geregistreerd op basis van de competenties van de modules. Deze competentiegerichte vorderingen en de plaats in het leertraject waar de leerling zich bevindt, worden drie keer per schooljaar op een weinig transparante wijze gerapporteerd.

Leerbegeleiding De leerlingen worden respectvol en individueel begeleid bij het uitvoeren van motiverende, bruikbare en uitdagende werkopdrachten. Voor de praktische component van de opleiding getuigen de werk-, begeleidings- en planningsdocumenten van een degelijke opvolging van de leerlingen. Door het samenzetten van vier verschillende opleidingen en het gebruiken van drie verschillende werkplaatsen zijn het toezicht op de leerlingen en de veiligheid bij het gebruik van de machines onvoldoende gewaarborgd.

Bereikte resultaten met inspanningsverplichting Het tewerkstellingsrendement is goed. Vier van de vijf leerlingen hebben een tewerkstelling, van wie drie alternerend.

3.1.1.7 Machinaal houtbewerker

Voldoet

De voorgeschreven competenties van de modulaire opleiding Machinaal houtbewerker (die bestaat uit de modules manuele houtbewerking en machinale houtbewerking) worden in voldoende mate gerealiseerd.

Onderwijsaanbod De competenties van de modules manuele houtbewerking en machinale houtbewerking worden volledig, evenwichtig en met voldoende diepgang aangeboden. De opleidingsdoelstellingen om massieve houtsoorten en plaatmateriaal te bewerken en constructie-elementen te maken met behulp van handgereedschappen en houtbewerkingsmachines worden gerealiseerd aan de hand van enkele vooraf uitgewerkte nuttige werkstukken waarbij de verschillende technieken aan bod komen. Bij de aanvang van de opleiding wordt nagegaan welke praktische voorkennis de leerlingen hebben binnen het vakgebied. Via praktische werkopdrachten kunnen ze aantonen welke competenties ze al hebben verworven, zodat ze kunnen ingeschaald worden in het nog af te leggen vervolgtraject (en de nog te volgen modules). Theorie wordt zo veel mogelijk geïntegreerd aangeboden, maar geregeld zijn er ook voorbereidende of ondersteunende klassikale verwerkingsmomenten. De veiligheid bij het bedienen van de machines krijgt niet steeds voldoende aandacht: het samenzetten van leerlingen uit vier verschillende opleidingen in drie aparte werkplaatsen resulteert in een gebrek aan toezicht op alle leerlingen waardoor de basiscompetenties i.v.m. veilig werken conform de nota welzijn op het werk in onvoldoende mate gerealiseerd worden. Tijdens de lessen werd vastgesteld dat de collectieve en/of individuele beschermingsmiddelen niet steeds gebruikt worden.

Uitrusting	De werkplaatsgrootte van de machinewerkplaats, met slechts vier werkbanken, is beperkt voor het aantal leerlingen. Het machinepark is afgestemd op de eisen van de opleiding, maar de vlakschaaf- en langgatboormachine voldoet niet aan de vigerende veiligheidsreglementering. De loop- en werkzones zijn onvoldoende of niet afgebakend. Sommige machines hebben geen stofafzuiging. De stofafzuiginstallatie bevindt zich in de werkplaats en blaast soms meer stof rond dan er aangezogen wordt. Het magazijn en de opslag zijn rommelig. De TL-lampen zijn niet beschermd tegen lostrillen of uitvallen. Een nooduitgang ontbreekt in de werkplaats.
Evaluatiepraktijk	De evaluatie is evenwichtig en valide. Ze bestaat uit beoordelingen van houding, attitude en een code voor de mate waarin de competenties aangeboden, inge oefend of verworven zijn. De criteria en de cesuur zijn niet erg transparant, maar de vorderingen m.b.t. de te verwerven competenties worden wel geregistreerd op basis van de competenties van de modules. Deze competentiegerichte vorderingen en de plaats in het leertraject waar de leerling zich bevindt, worden drie keer per schooljaar op een weinig transparante wijze gerapporteerd.
Leerbegeleiding	De leerlingen worden respectvol en individueel begeleid bij het uitvoeren van motiverende, bruikbare en uitdagende werkopdrachten, die representatief zijn voor de te behalen competenties. De werk-, begeleidings- en planningsdocumenten getuigen van een degelijke opvolging van de leerlingen. Het toezicht is onvoldoende omdat de leerlingen in sommige klasgroepen in drie verschillende werkplaatsen tewerkgesteld worden.
Bereikte resultaten met inspanningsverplichting	Het opleidingsrendement en de invulling van het voltijds engagement zijn goed: dit schooljaar zijn er negen van de twaalf leerlingen altemnerend tewerkgesteld, één leerling volgt een voortraject en voor twee leerlingen is er nog geen invulling van het voltijds engagement.

3.1.1.8 Metselaar

Voldoet

De voorgeschreven competenties van de modulaire opleiding Metselaar (die bestaat uit zes modules) worden in voldoende mate gerealiseerd. De werkplaats voldoet aan de vigerende reglementering en de hiaten omwille van ontoereikende infrastructuur worden op de tewerkstellingsplaats ingevuld.

Onderwijsaanbod	De competenties m.b.t. veilig, hygiënisch en milieubewust werken conform het welzijn op het werk en het verwerven van de noodzakelijke houdingen voor de uitoefening van het beroep worden volledig, evenwichtig en met voldoende diepgang aangeboden en in voldoende mate gerealiseerd. Voor de modules basistechnieken metselwerk en metselwerk worden de functionele vaardigheden in het centrum aangeboden en gerealiseerd. Tijdens verscheidene lesobservaties blijkt de motivatie en de zin voor precisie en afwerking bij de leerlingen voldoende tot goed. Binnen de modules bekisting, funderingen op staal, riolerings- en afwateringsstelsels en specifiek uitvoeringswerk zijn er verscheidene competenties die naast het basisgedeelte gerealiseerd worden tijdens de altemnerende tewerkstelling (die er ook voor de meeste leerlingen is). De activiteiten op de tewerkstellingsplaats bieden voldoende variatie en zijn afgestemd op de essentie van de opleiding. Voor sommige technieken binnen de modules bekisting en funderingen op staal maakt men occasioneel gebruik van externe
------------------------	--

opleidingsmogelijkheden. Uit gesprekken met leraren en leerlingen en afgewerkte werkopdrachten blijken voldoende motivatie, een degelijk studiepeil en een voldoende beheersing van de te verwerven basistechnieken. Uit gesprekken met leerlingen die vorig schooljaar het certificaat van Metselaar behaalden, blijkt een volledig aanbod, een goede alternering tussen de opleiding in het centrum en de tewerkstelling en een degelijk opleidingsniveau.

Uitrusting De werkplaats voldoet niet volledig aan de normen van bewoonbaarheid en hedendaags comfort. Het dak lekt op sommige plaatsen en er ontbreken plafondtegels. De renovatie is opgenomen in de planning. De beschikbare ruimte, de infrastructuur, de uitrusting en de leermiddelen volstaan voor de basisopleiding van de verschillende klasgroepen. Er zijn voldoende grotere constructies en uitdagende werkopdrachten. Voor de modules bekisting, funderingen op staal, riolerings- en afwateringsstelsels en specifiek uitvoeringswerk maakt men gebruik van de mogelijkheden op de tewerkstellingsplaats. Er is nog geen volledige afbakening van de loop- en werkzone. Occasioneel maakt men gebruik van werkplekleren op bouwerven en externe opleidingsmogelijkheden.

Evaluatiepraktijk De permanente evaluatie op basis van observaties en beoordeling van de op de modulaire structuur uitgewerkte werkopdrachten is voor de modules basistechnieken metselwerk en metselwerk voldoende evenwichtig en transparant uitgewerkt. Het traject van de leerlingen is overzichtelijk weergegeven en de evaluatie is voldoende afgestemd op de te verwerven competenties. Voor elke competentie wordt geregistreerd of de leerling deze al dan niet aangeboden, ingeoeft of verworven heeft. Soms gebeurt deze registratie minder nauwkeurig. De competentiegerichte vorderingen en de plaats in het leertraject worden globaal gerapporteerd. Drie keer per schooljaar krijgen de leerlingen een rapport waarin voor de BGV de attitudes en het aantal ingeoeft en verworven competenties vermeld worden binnen de module. Op grond van het beheersingsniveau van de totaliteit van de opleidingscompetenties worden de certificaten op een gefundeerde basis uitgereikt.

Leerbegeleiding De leerbegeleiding is geïndividualiseerd en aangepast aan de specifieke noden en de fase van het leertraject waarin de leerling zich bevindt. De leerlingen worden individueel, respectvol en met voldoende dynamisme begeleid bij het uitvoeren van hun werkopdrachten. De theorie wordt overwegend aangeboden binnen de praktijklessen. Voor sommige modules is er voorbeeldig uitgewerkt cursusmateriaal, voor andere modules is dit nog in opmaak. Indien nodig of wenselijk, kan men gebruikmaken van het bij de werkplaats aansluitend vaklokaal. Er is nog geen internetaansluiting. De begeleiding en alternering van het aanbod op de tewerkstellingsplaats krijgen voldoende aandacht. De tewerkstellingsactiviteiten zijn voldoende afgestemd op de te verwerven competenties.

Bereikte resultaten met inspanningsverplichting Het opleidingsrendement en de invulling van het voltijds engagement zijn goed: dit schooljaar zijn er negen van de twaalf leerlingen alternierend tewerkgesteld, één leerling volgt een voortraject en voor twee leerlingen is er nog geen invulling van het voltijds engagement.

3.1.1.9 Schilder

Voldoet

De voorgeschreven competenties worden in voldoende mate gerealiseerd.

Onderwijsaanbod	De competenties worden volledig, evenwichtig en met voldoende diepgang aangeboden en in voldoende mate gerealiseerd. De opleiding Schilder-decorateur bestaat uit de opleidingstrajecten Schilder, Behanger en Plaatser soepele vloerbekleding. Bij aanvang starten de leerlingen zonder vooropleiding en/of tewerkstelling in de opleiding schilder (modules basistechnieken schilderwerk, schilderwerk en pistoolschilderwerk). Uit observaties, gesprekken met leraren en leerlingen en resultaten van werkopdrachten blijkt een voldoende studiepeil en een goede beheersing van de te verwerven basistechnieken. De competenties van de module pistoolschilderwerk kunnen door gebrek aan infrastructuur niet optimaal aangeboden worden, maar dit schooljaar wil men hiervoor gebruikmaken van de infrastructuur van het voltijds onderwijs.
Uitrusting	De infrastructuur (werkplaats en aansluitend leslokaal), de uitrusting en de leermiddelen voldoen aan de eisen van een schilder- en decorateursopleiding, hoewel de verfraaiing van de werkplaats en het vaklokaal wenselijk zijn. De beschikbare leermiddelen en infrastructuur worden efficiënt en doelmatig ingezet. Voor de module pistoolschilderwerk beschikt men niet over de minimale infrastructuur, waardoor dit extern moet georganiseerd worden.
Evaluatiepraktijk	De permanente evaluatie op basis van observaties en de beoordeling van de op de modulaire structuur uitgewerkte werkopdrachten is evenwichtig, representatief en valide uitgewerkt. Het traject van de leerlingen is overzichtelijk weergegeven en de evaluatie is voldoende afgestemd op de te verwerven competenties. Voor elke te verwerven competentie wordt geregistreerd of de leerling deze al dan niet heeft aangeboden gekregen, ingeoefend heeft of al beheerst. Deze competentiegerichte vorderingen worden drie keer per schooljaar (algemeen en weinig transparant) gerapporteerd aan de ouders en de leerlingen. Op basis van het beheersingsniveau van de totaliteit van de opleidingscompetenties worden de certificaten op een gefundeerde basis uitgereikt.
Leerbegeleiding	De leerlingenbegeleiding is geïndividualiseerd en aangepast aan de specifieke noden en de fase van het leertraject waarin de leerling zich bevindt. De leerlingen worden individueel en respectvol begeleid bij het uitvoeren van hun werkopdrachten. De theorie wordt zoveel mogelijk geïntegreerd aangeboden. De begeleiding en alternering van het aanbod op de tewerkstellingsplaats krijgen voldoende aandacht en de registratie, de afstemming en de validering van de tewerkstellingsactiviteiten in de totaliteit van de opleiding zijn voldoende transparant.
Bereikte resultaten met inspanningsverplichting	Het opleidingsrendement en de invulling van het voltijds engagement zijn gemiddeld. Van de acht leerlingen die de opleiding Schilder volgen, zijn er vier leerlingen tewerkgesteld, één leerling werkt via een brugproject, één leerling volgt een voortraject, één leerling volgt een persoonlijk ontwikkelingstraject en voor één leerling is er nog geen invulling van het voltijds engagement.

3.1.2 Voldoet het centrum aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	ja, neen
Leeft het centrum de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt het centrum de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van het centrumtijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft het centrum een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

4 BEWAAKT HET CENTRUM DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Welzijn

De resultaten van de controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne, vindt u terug in een afzonderlijk verslag.

4.2 Begeleiding

4.2.1 Loopbaanbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor ondersteuning, ontwikkeling.

Motivering

In het schoolreglement wordt de procedure voor inschrijving, intake, screening en de bepaling van het leertraject omschreven. De procedure wordt breed gedragen, met betrokkenheid van de leerlingenbegeleider, de traject- en tewerkstellingsbegeleiders, CLB-medewerkers, de leraren pav en BGV. Ondanks die brede betrokkenheid heeft het centrum nog geen doelgerichte visie op de loopbaanbegeleiding van zijn leerlingen ontwikkeld.

Bij de inschrijving krijgen de jongeren en hun ouders toelichting over de doelstelling en de organisatie van het stelsel van leren en werken en over de engagementen die van de leerlingen worden gevraagd.

Wanneer effectief tot de inschrijving wordt overgegaan, onderschrijven zij het voltijds engagement.

De screening is gebaseerd op een test van de VDAB, individuele gesprekken, instaptests voor pav die vooral focussen op de reken- en taalvaardigheden en die niet de volledige beginsituatie van de leerlingen ten aanzien van de eindtermenclusters in kaart brengen. Voor de BGV voeren de leerlingen de eerste twee weken na de inschrijving een aantal praktijkopdrachten uit, waardoor een beeldvorming van hun elders verworven competenties mogelijk wordt en die het bewustzijn van ontbrekende werkattituden bevordert. Op de portretterende klassenraad midden september wordt op grond van de screeningsresultaten overgegaan tot de inschaling, waarbij het hele begeleidingsteam betrokken is, evenals - zij het op formele wijze - de leraren pav en BGV.

De inschaling geeft aanleiding tot een trajectadvies en de bepaling van een leertraject, die worden beargumenteerd ten aanzien van de leerlingen en hun ouders. Hoewel de inschaling bindend is, wordt na verloop van tijd in een aantal gevallen afgeweken van de oorspronkelijke oriëntering. Doordat de screeningsactiviteiten vaak onvoldoende gegevens opleveren over de mogelijkheden en interesses van leerlingen, worden de trajecten niet altijd even doelmatig bepaald en komen sommige leerlingen in een opleiding terecht die hun niet past. Aan de trajectbepaling worden bovendien noch trajectdoelen, noch individuele leerwegen gekoppeld. Aangezien de leerlingen in sommige opleidingen hetzelfde traject volgen, is het 'maatwerk' beperkt tot differentiatie in werktempo of een verschil in duurtijd ten gevolge van frequente afwezigheden. Sommige leerlingen komen in een opleiding terecht waarvoor ze al gecertificeerd werden en die ze naast de algemene vorming volgen om het diploma secundair onderwijs te behalen. Het modulaire concept wordt niet systematisch bewaakt en consequent ingevuld, zodat sommige trajecten een lineair verloop kennen.

Het centrum wijst erop dat het over te weinig voortrajecten en brugprojecten beschikt en dat het maatwerk niet door elke aanbieder in dezelfde mate wordt gegarandeerd. Sommige leerlingen solliciteren daarom spontaan naar een tewerkstelling, waarbij het centrum ze ondersteuning biedt.

De trajectbegeleiders zijn intensief betrokken bij het case-overleg voor de leerlingen die zich in een persoonlijk ontwikkelingstraject (POT) bevinden. Op het ogenblik van de doorlichting gaat het om achtentwintig leerlingen. De trajectbegeleiders staan ook in voor de begeleiding en opvolging van leerlingen in voortrajecten en brugprojecten, onder meer wat de ongewettigde afwezigheden betreft, waarvoor kort op de bal wordt gespeeld. De gesprekken worden geregistreerd in het volgsysteem. Vaak blijkt dat leerlingen geen verband leggen tussen het voortraject of het brugproject en latere tewerkstelling.

Voor de begeleiding van de tewerkstelling brengen leraren BGV driemaal per schooljaar een bezoek aan de werkvloer. De bevindingen worden teruggekoppeld op de klassenraden en in de rapporten. Ze hebben opleidingsafhankelijk betrekking op attituden, veeleer dan op specifieke technische competenties. Het multidisciplinair overleg en de multidisciplinaire samenwerking voltrekken zich informeel en worden onvoldoende aangestuurd. Het onderzoek naar de verschillende opleidingen vertoont dan ook een geschakeerd beeld. Soms wordt vastgesteld dat er een goede alternering tussen de opleiding in het centrum en de tewerkstelling is en dat een degelijk opleidingsniveau wordt bereikt. Soms wordt vastgesteld dat zowel de invulling van het voltijds engagement als de alternerende tewerkstelling zwak zijn en het bereikte opleidingsniveau navenant.

Wat het voltijds engagement van de leerlingen betreft, haalt het centrum op grond van de laatste drie metingen iets meer dan 70 % gemiddeld. Bovendien toont een steekproefsgewijze controle van het voltijds engagement aan dat de invulling frequent wijzigt en dikwijls van korte duur is. Ondanks de ondersteuning van de leerlingen roept deze vaststelling vragen op over de coördinatie en de effectiviteit van de loopbaanbegeleiding.

4.3 Evaluatie

4.3.1 Evaluatiepraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor ondersteuning, ontwikkeling.

Motivering

Het centrum hanteert een vorm van permanente evaluatie die voor de algemene vorming globaal aansluit bij de leerplandoelstellingen. De evaluatie is doelgericht, maar nog niet doeltreffend. Ze is nog niet voldoende afgestemd op de hogere verwerkings- en beheersingsniveaus en geeft daarvan dan ook te weinig indicaties. Taalachterstanden en lesuitval zijn bovendien belemmerende factoren die het prestatieniveau verlagen. Positieve punten zijn de aandacht voor proces- en productevaluatie en de betrokkenheid van twee leraren bij de besluitvorming met betrekking tot verworven doelstellingen. De cesuur en de criteria zijn echter niet transparant. De werken voorgelegd door de leerlingen die het getuigschrift tweede leerjaar derde graad, respectievelijk het diploma secundair onderwijs ambiëren, zijn algemeen weinig kwaliteitsvol. De evaluatie van de moderne vreemde taal in het pav-curriculum en van de nieuwe eindtermen voor natuurwetenschappen is nog in ontwikkeling.

Voor de doorgelichte opleidingen in de dienstensector beantwoordt de evaluatie onvoldoende aan het competentieconcept. De leraar BGV beoordeelt de mate waarin de competentie is verworven in het centrum. Op de werkvloer brengt de werkgever een oordeel uit. De besluitvorming berust echter noch op criteria, noch op een normstelling voor het beheersingsniveau van de competenties, waardoor de transparantie en de betrouwbaarheid meestal ontbreken. Bovendien wordt ten onrechte geoordeeld dat sommige niet-alternerend tewerkgestelde leerlingen alle opleidingscompetenties verwierven, aangezien er hiaten in het onderwijsaanbod zijn en de nodige uitrusting ontbreekt.

Wat de doorgelichte opleidingen in de nijverheidssector betreft, is de evaluatie meestal valide, in die zin dat ze voldoende afgestemd is op te verwerven competenties. Voor sommige leerlingen in de opleiding Binnenschrijnwerker wordt daarvan echter afgeweken. Bovendien zijn in deze opleiding, evenals in de opleidingen Bandenmonteur en Machinaal houtbewerker, de criteria en de cesuur weinig transparant.

4.3.2 Rapporteringspraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor ontwikkeling.

Motivering

Elk trimester stelt het centrum voor zijn leerlingen een drieledig rapport op. Het bevat de luiken 'algemene vorming', 'individuele beroepsgerichte vorming' en 'voltijds engagement', telkens afgerond met een besluit.

Voor de algemene vorming wordt onder de noemer kennis en vaardigheden per grote leerplancluster gerapporteerd over de leerlingenprestaties. Het centrum poogt voor leerlingen en ouders aanschouwelijk

te maken wat ingeoeffend, respectievelijk verworven is, maar de visuele voorstelling mist voorlopig nog transparantie. De commentaren zijn meestal aanmoedigend. Voor de verschillende niveaus wordt telkens een beoordeling opgenomen van overwegend algemene attituden. Over de vakgebonden attituden wordt weinig of niet gerapporteerd.

Ook voor de beroepsgerichte vorming bevat het rapport informatie over kennis en vaardigheden, een visuele voorstelling van de mate waarin de deelcompetenties werden ingeoeffend of al verworven zijn en wordt een besluit geformuleerd. Binnen het luik voltijds engagement wordt op dezelfde wijze gerapporteerd, met uitzondering van de visuele voorstelling van de competenties. Het rapport vertoont echter een gebrek aan transparantie en coherentie.

De competentieontwikkeling kan niet worden geduid, aangezien een competentieoverzicht ontbreekt. Daarnaast hebben de bijbehorende commentaren vaak betrekking op houding en gedrag, terwijl over de competentieontwikkeling zelf in een aantal opleidingen zelden informatie wordt verstrekt. Over de competentiebeheersing - het samenspel van functionele kennis, vaardigheden en attitudes - wordt met andere woorden niet doeltreffend gerapporteerd. Voor de opleidingen Metselaar en Schilder wordt opgemerkt dat op grond van het beheersingsniveau van de totaliteit van de opleidingscompetenties de certificaten gefundeerd worden uitgereikt.

De studiebekrachtiging wordt met onvoldoende diepgang gemotiveerd. Dat geeft aanleiding tot een gunstig advies met beperking in de tijd voor regelgeving.

Inbreuk(en) op de regelgeving

De motivering van de studiebekrachtiging (zie omzendbrief SO/2008/08 rubriek 11.1.1).

5 ALGEMEEN BELEID VAN HET CENTRUM

Het onderzoek naar het algemeen beleid van het centrum levert volgende vaststellingen op.

Het Centrum voor Leren en Werken (CLW) is administratief verbonden aan het VT12 en is gehuisvest in een deels gerenoveerde textielfabriek aan de Ledebaan, buiten het centrum van Aalst. Het schoolbestuur en de schoolleiding kenden aan het CLW een grote beleidsruimte toe, waardoor het binnen de geldende beleids- en beheersstructuur een autonome en op haar doelpubliek afgestemde werking uitbouwde. Gaandeweg werd een organisatie ontwikkeld, die onder meer op de toenemende noden en behoeften van de jongeren inspeelde en parallel hiermee werden de overheids- en andere middelen doelmatig ingezet. Dat leidde niet alleen tot een evenwichtige en doelgerichte aanwending van het aantal lestijden, maar ook tot een betere infrastructuur en uitrusting, ondanks nog voorkomende tekorten. Het resultaat van deze krachtige organisatiestructuur en van de verbeterde huisvesting zijn in belangrijke mate de verdienste van de centrumleiding en in het bijzonder van de coachende rol die daarin wordt opgenomen. Zo wordt met aandacht en respect voor de medewerkers en vanuit een open houding tijd vrijgemaakt voor ondersteuning en wordt ruimte geboden voor professionele ontwikkeling. In het algemeen leidt deze strategie tot een hoge motivatie en tevredenheid en tot meer zelfverzekerde en competente medewerkers. Dat komt de opvang en het welbevinden de jongeren ten goede, hoewel het groot aantal ongewettigde afwezigheden daarmee contrasteert.

In het teken van de implementatie van de talrijke en recente vernieuwingen in het dbso (onder meer de invoering van het nieuwe decreet betreffende het stelsel van leren en werken, de invoering van de modularisering, een moderne vreemde taal en de vakoverschrijdende eindtermen) worden onvoldoende initiatieven ontwikkeld. Zo missen sommige innovaties de doelgerichte aansturing en opvolging van de onderwijskundige processen die daarmee gepaard gaan. Het ontbreken van doeltreffende en individuele leertrajecten, de geringe betrouwbaarheid en transparantie van de evaluatie- en rapporteringspraktijk en de ondoelmatigheid van de modulaire horecaopleidingen zijn daarvan voorbeelden.

Naast het pedagogisch project met de opdrachtverklaring van het schoolbestuur ontwikkelde het CLW een missie die werd omgezet in een zespuntenprogramma. Het gaat over het streven naar kwaliteitsonderwijs, de integratie van jongeren in de maatschappij, de centrale waarden, het individueel leertraject, een meersporenbeleid en een kerngedachte. Dit puntenprogramma wordt in het centrumplan niet geconcretiseerd in operationele doelen en evenmin in actieplannen, terwijl daarin wel andere weinig concrete prioriteiten worden gesteld. Daardoor is het evenmin een doeltreffend werkinstrument. Het CLW beschikt over de decretaal verplichte participatieorganen en over heel wat centrumeigen overlegorganen, zoals de adviesraad, het kernteam en verscheidene thematische werkgroepen. De centrumraad vormt een doeltreffend forum voor informatiegaring en -uitwisseling. Het vormt tegelijk het kompas voor de uitbouw of afbouw van het opleidingsaanbod, hoewel de recente programmastop daarop een beperking vormt. Daarnaast ontplooiën heel wat overlegorganen nuttige werkzaamheden, maar door de beperkte sturing van de onderwijskundige processen, wordt het inhoudelijk overleg onvoldoende doelgericht ingevuld. Hierdoor worden niet altijd de juiste accenten gelegd en is het besluitvormingsproces niet altijd doeltreffend. Conform het stelsel van leren en werken zette het CLW ook verscheidene samenwerkingsverbanden op. Om de hele organisatiestructuur transparant te maken, werd een organigram opgemaakt dat de partnerschappen en de ruime netwerking aantoont. Uit gesprekken en bronnenmateriaal blijkt dat deze verbanden de centrumwerking ondersteunen en een basis vormen voor de verdere ontwikkeling van het voltijds engagement van de leerlingen, in het bijzonder wat de tewerkstelling betreft. De school sloot samen met het CLW een beleidscontract af met een centrum voor leerlingenbegeleiding (CLB), waarvan de bijbehorende bijzondere bepalingen doelgericht op de noden van de jongeren zijn afgestemd. Deze bepalingen bieden garanties voor een specifieke ondersteuning van de jongeren.

Het CLW participeerde aan het pilootproject 'aan de slag met IKZ' en neemt enquêtes af bij betrokken actoren. De gegevens en resultaten van bevestigingen en onderzoek worden doorgaans goed aangewend om de knelpunten aan te pakken. Het CLW stuurt ook aspecten van haar werking op een spontane wijze bij. Het CLW beschikt echter niet over een strategie en een procedure om zijn eigen kwaliteit systematisch te onderzoeken en te bewaken en waar nodig bij te sturen.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN HET CENTRUM

6.1 Wat doet het centrum goed?

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De cursussen met functionele kennis ter ondersteuning van de competenties van de opleiding Winkelbediende.
- Het ondersteunend leer- en leefklimaat in de lessen en in het centrum.
- Het engagement van heel wat personeelsleden.
- De hoge tewerkstellingsgraad in enkele opleidingen.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het coachend leiderschap.
- De doelgerichte organisatiestructuur.
- De ondersteuning van de centrumwerking door de centrumraad.

6.2 Wat kan het centrum verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De minimale materiële leerplan- en opleidingsvereisten.
- De afstemming van oefeningen en opdrachten op het competentieconcept in sommige opleidingen.
- De lage tewerkstellingsgraad in sommige opleidingen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De analyse van afwezigheden met het oog op de optimalisering van preventieve en curatieve initiatieven.
- De omzetting van de screeningsresultaten en de trajectbepaling in individuele leertrajecten.
- De doeltreffendheid van de evaluatie- en de rapporteringspraktijk.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het sturend leiderschap ten aanzien van het kernproces.
- De interne kwaliteitszorg.

6.3 Wat moet het centrum verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De realisatie van de leerplandoelstellingen van pav op het niveau van de derde graad en het derde leerjaar van de derde graad.
- De realisatie van de competenties voor de opleiding Binnenschrijnwerker.
- De realisatie van de competenties voor de opleiding Medewerker snackbar-taverne.
- De realisatie van de competenties voor de opleiding Keukenmedewerker.

Wat betreft de regelgeving

- De motivering van de studiebekrachtiging (zie omzendbrief SO/2008/08 rubriek 11.1.1).

7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG

7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen':

BEPERKT GUNSTIG

omwille van het onvoldoende realiseren van de leerplandoelstellingen voor

Structuuronderdeel	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Bandenmonteur	X	
Binnenschrijnwerker	X	X
Keukenmedewerker	X	X
Machinaal houtbewerker	X	
Medewerker snackbar - taverne	X	X
Metselaar	X	
Schilder	X	
Winkelbediende	X	

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf 01-03-2016 opnieuw een controle uit.

7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de overige erkenningsvoorwaarden:

GUNSTIG

7.3 Overige reglementering: regeling voor het vervolg

Het inspectieteam stelde volgende inbreuk(en) vast:

De studiebekrachtiging wordt met onvoldoende diepgang gemotiveerd.

Om deze inbreuk(en) op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf 01-03-2016 opnieuw een controle uit.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname
Monique Van der Straeten de inspecteur-verslaggever	Naam: het bestuur of zijn gemandateerde
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling	